Лабораторна робота № 4. Побудова ансамблів моделей класифікації та регресії засобами бібліотеки Scikit-Learn Python

Недашківська Н.І.

Для отримання максимальної оцінки потрібно виконати ВСІ етапи Ходу виконання роботи та оформити звіт. Звітом може бути, наприклад, файл jupyter notebook з кодом програми і текстовими поясненнями отриманих цифр відповідно до Ходу виконання роботи.

ЗВІТ МАЄ МІСТИТИ:

- результати по всім пунктам Ходу виконання роботи, в тому числі оцінки якості побудованих моделей,
- опис методу побудови ансамблю, який використовувався,
- у текстовому вигляді пояснення отриманих цифр (!).

Бажано опрацювати матеріал https://scikit-learn.org/stable/modules/ensemble.html. За цим посиланням є описи методів побудови ансамвлів, які не увійшли до лекцій, приклади використання методів.

Захист роботи:

- Усно: демонстрація коду програми, яка реалізує завдання згідно з варіантом і Ходом виконання роботи. Відповіді на питання щодо коду програми, отриманих результатів та методів, які використовувалися у роботі.
- Відповідь на теоретичне питання, написання коду в редакторі пайтон за темою "Методи і алгоритми побудови ансамблів".

1 Хід виконання роботи:

- 1. Взяти дані з роботи № 2 за варіантом. 2D-дані представити графічно.
- 2. Розбити дані на навчальний, перевірочний та тестовий набори. Перевірочний набір використати для налаштування гіперпараметрів. Тестовий набір використати для остаточної оцінки якості моделей.

3. Побудувати моделі нейронних мереж, використовуючи класи

MLPClassifier або MLPRegressor для класифікації / регресії згідно з варіантом.

Багатошаровий персептрон чутливий до масштабування вхідних даних. Дані можуть бути приведені до діапазону [0,1] або [-1,+1], або приведені до нульового середнього та одиничної дисперсії. Той самий метод масштабування має бути застосовано до перевірочних і тестових даних.

В MLPClassifier або MLPRegressor спробувати підібрати найкращі значення гіперпараметрів з числа наведених нижче (згідно з варіантом), використовуючи решітчатий пошук.

- Побудувати різні архітектури нейронних мереж шляхом варіювання значень параметру hidden_layer_sizes. Порівняти результати класифікації/ регресії, отримані на основі різних архітектур.
- Використати різні методи розрахунку ваг (параметр solver); порівняти результати, отримані методами 'lbfgs', 'sgd' та 'adam'.
- Використати різні функції активації для скритого шару; дослідити їх вплив на результат.
- Дослідити вплив різних значень параметру регуляризації alpha класу MLPClassifier на результат класифікації.
- Дослідити вплив різних методів визначення learning_rate на результат класифікації (для solver='sgd').
- Розглянути різні значення max_iter.

Використати early_stopping=True.

Використати warm_start=True.

Вивести значення функції втрат на декількох перших і декількох останніх ітераціях - у кожному варіанті.

Вивести значення середньої точності класифікації/регресії на навчальній і тестовій множинах, використовуючи score - у кожному варіанті.

- 4. Виконати прогнози на основі моделей нейронних мереж.
- 5. Оцінити якість моделей нейронних мереж в задачах класифікації на основі: правильності (accuracy), матриці неточностей (confusion matrix), точності (precision), повноти (recall), міри F1 (F1 score), ROC-кривої, показника AUC.

В задачах регресії вибрати найкращу модель за коефіцієнтом детермінації R^2 , помилками MAE, MAPE, RMSE.

Зробити висновки про якість роботи моделей нейронних мереж на тестових даних.

- 6. **Побудувати ансамблі моделей**, використовуючи наступні методи (згідно з варіантом !):
  - AdaBoostClassifier. Розглянути різні значення n_estimators, learning_rate та algorithm.
  - AdaBoostRegressor. Розглянути різні значення n_estimators, learning_rate та loss.
  - GradientBoostingClassifier. Розглянути різні значення learning_rate, n_estimators, subsample, max_depth та max_features.

    Перевірити гіпотезу, що max_leaf_nodes = k дає результати порівняні з max_depth = k-1, але значно швидше тренується.
  - GradientBoostingRegressor. Розглянути різні значення loss, learning_rate, n_estimators, subsample, max_depth, max_features.
  - BaggingClassifier. Розглянути різні значення max_samples, bootstrap, n_estimators.
  - BaggingRegressor. Розглянути різні значення max_samples, bootstrap, n_estimators.
  - RandomForestClassifier. Розглянути різні значення параметрів max_depth та max_features, bootstrap, n_estimators.
  - RandomForestRegressor. Розглянути різні значення параметрів max_depth, max_features, bootstrap, n_estimators.
  - ExtraTreesClassifier. Розглянути різні значення параметрів max_depth, max_features, min_samples_split.
  - ExtraTreesRegressor.
  - VotingClassifier. Розглянути різні значення voting та weights.
  - VotingRegressor. Розглянути різні значення weights.
  - Stacking Classifier. Розглянути різні значення final_estimator, stack_method.
  - StackingRegressor. Розглянути різні значення final_estimator.

7. Побудувати ансамблі Bagging, RandomForest, ExtraTrees, AdaBoost, GradientBoosting (згідно з варіантом):

• В якості base_estimator / estimators використати одну/ декілька моделей із параметрами по умовчанню: дерев рішень, логістичної регресії, svm тощо. Порівняти декілька ансамблів, які утворені на основі одних base_estimator /estimators і відрізняються значеннями гіперпараметрів.

Спробувати підібрати значення гіперпараметрів, використовуючи решітчатий пошук.

- В задачах класифікації побудувати графіки залежності значень міри якості від значення n_estimators для ансамблів та індивідуальних моделей на одній координатній вісі. В якості міри якості можна обрати accuracy_score, F1 score або zero_one_loss. Графіки для індивідуальних моделей, очевидно, будуть горизонтальними прямими.
  - В задачах регресії побудувати графіки залежності значень R^2 , MAPE або RMSE від значення **n_estimators**.
- Оцінити якість ансамблю на основі прикладів oob (для ансамблів на основі беггінгу).
- 8. Побудувати ансамблі Voting, Stacking (згідно з варіантом) на основі найкращої моделі нейронних мереж з попереднього етапу роботи, та найкращої моделі / моделей з роботи №2.

Порівняти як на заданих даних працюють ансамблі з жорстким і м'яким голосуванням.

Спробувати підібрати значення гіперпараметрів ансамблів, використовуючи решітчатий пошук.

Порівняти значення метрик якості ансамблів та окремих моделей, які утворюють ці ансамблі.

9. Для всіх варіантів в задачах класифікації навести приклад границі рішень decision boundaries на основі окремої моделі та ансамблю.

В задачах регресії на одній координатній площині графічно навести:

- прогнози на основі окремої моделі base_estimator / estimators,
- пронози на основі ансамблю,
- приклади з перевірочної / тестової множини даних.
- 10. Розрахувати **значення зміщення та дисперсії** для окремої моделі та ансамблю.
- 11. Що можна сказати про **час навчання** ансамблю порівняно з окремими моделями, які утворюють ці ансамблі ?
- 12. **Зробити висновки**. Чи мало місце перенавчання або недонавчання досліджених ансамблів? Які гіперпараметри і яким чином треба налаштовувати для зменшення ефектів перенавчання /недонавчання ансамблю? Чи краще на тестових даних виконується ансамбль порівняно з індивідуальними моделями?

2 Варіанти завдань

1. ExtraTreesClassifier. Розглянути різні значення параметрів max_depth, max_features та min_samples_split. Порівняти час навчання ансамблю з і без ранньої зупинки.

Побудувати моделі нейронних мереж:

- Побудувати різні архітектури мереж шляхом варіювання значень параметру hidden_layer_sizes. Порівняти результати класифікації, отримані на основі різних архітектур.
- Розглянути різні значення max_iter, дослідити їх вплив на результат.

Додатково побудувати AdaBoostClassifier. До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші.

2. AdaBoostRegressor. Розглянути різні значення параметрів цього алгоритму. До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші.

В моделях нейронних мереж:

- побудувати різні архітектури мереж шляхом варіювання значень параметру hidden_layer_sizes; порівняти результати, отримані на основі різних архітектур,
- розглянути різні значення max_iter, дослідити їх вплив на результат.

Додатково побудувати RandomForestRegressor.

3. StackingRegressor. Розглянути різні значення параметрів final_estimator. До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші.

В моделях нейронних мереж для регресії:

- використати різні функції активації для скритого шару та значення learning_rate, дослідити їх вплив на результат,
- розглянути різні значення max_iter, дослідити їх вплив на результат.

Додатково побудувати ExtraTreesRegressor.

4. StackingClassifier. Розглянути різні значення параметрів final_estimator та stack_method.

До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші. В моделях нейронних мереж:

- дослідити вплив різних методів визначення learning_rate на результат класифікації (для solver='sgd'),
- використати warm_start=True.

Додатково побудувати ансамблі GradientBoostingClassifier.

5. AdaBoostClassifier. Розглянути різні значення параметрів цього алгоритму. До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші.

Порівняти час навчання ансамблю з і без ранньої зупинки.

В моделях нейронних мереж:

- Побудувати різні архітектури шляхом варіювання значень параметру hidden_layer_sizes. Порівняти результати класифікації, отримані на основі різних архітектур.
- Розглянути різні значення max_iter, дослідити їх вплив на результат.
- 6. BaggingClassifier. Розглянути різні значення параметрів max_samples та bootstrap. Побудувати моделі нейронних мереж:
  - Використати різні функції активації для скритого шару та різні значення learning_rate, дослідити їх вплив на результат класифікації.
  - Використати early_stopping=True.

Додатково VotingClassifier.

7. VotingRegressor. Розглянути різні значення weights. До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші.

В моделях нейронних мереж для регресії:

- використати різні методи розрахунку ваг (параметр solver); порівняти результати, отримані методами: 'lbfgs', 'sgd', 'adam',
- використати warm_start=True.

Додатково BaggingRegressor. Розглянути різні значення max_samples та bootstrap.

8. RandomForestClassifier. Розглянути різні значення max_depth, max_features, min_samples_split.

Побудувати моделі нейронних мереж:

- Розглянути різні архітектури мереж шляхом варіювання значень параметру hidden_layer_sizes. Порівняти результати класифікації, отримані на основі різних архітектур.
- Використати early_stopping=True.

Додатково VotingClassifier.

9. GradientBoostingClassifier. Розглянути різні значення параметрів learning_rate, subsample та max_features. Порівняти час навчання ансамблю з і без ранньої зупинки.

До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи N = 2 та інші.

В моделях нейронних мереж:

- Дослідити вплив різних значень параметру регуляризації **alpha** класу MLPClassifier, він зазвичай вибирається з діапазону 10 ** -np.arange(1,7), на результат класифікації.
- Використати warm_start=True.

Додатково RandomForestClassifier.

10. StackingClassifier. Розглянути різні значення final_estimator та stack_method. До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші.

В моделях нейронних мереж:

- Побудувати різні архітектури шляхом варіювання значень hidden_layer_sizes. Порівняти результати класифікації, отримані на основі різних архітектур.
- Використати warm_start=True.
- 11. VotingClassifier. Розглянути різні значення voting та weights.

До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші.

В моделях нейронних мереж:

- Побудувати різні архітектури мереж шляхом варіювання значень hidden_layer_sizes. Порівняти результати класифікації, отримані на основі різних архітектур.
- Розглянути різні значення max_iter, дослідити їх вплив на результат.
- 12. GradientBoostingRegressor. Розглянути різні значення learning_rate, subsample, max_features, loss. Порівняти час навчання ансамблю з і без ранньої зупинки.

До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші. В моделях нейронних мереж:

- використати різні функції активації для скритого шару, дослідити їх вплив на результат,
- використати warm_start=True.
- 13. StackingClassifier. Розглянути різні значення final_estimator та stack_method. До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші. В моделях нейронних мереж:
  - дослідити вплив різних значень параметру регуляризації alpha класу MLPClassifier, він зазвичай вибирається з діапазону 10 ** -np.arange(1,7),
  - використати early_stopping=True.
- 14. VotingClassifier. Розглянути різні значення voting та weights.
  До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші.

В моделях нейронних мереж:

• побудувати різні архітектури мереж шляхом варіювання значень hidden_layer_sizes; порівняти результати класифікації, отримані на основі різних архітектур, • використати early_stopping=True.

Додатково RandomForestClassifier.

15. AdaBoostClassifier. Розглянути різні значення learning_rate та algorithm. Дослідити ансамблі, які включають моделі нейронних мереж та моделі класифікації, побудовані в роботі №2.

Порівняти час навчання ансамблю з і без ранньої зупинки.

В моделях нейронних мереж:

- використати різні методи розрахунку ваг (параметр solver), порівняти результати класифікації, отримані різними методами: 'lbfgs', 'sgd', 'adam'.
- розглянути різні значення max_iter, дослідити їх вплив на результат.
- 16. AdaBoostRegressor. Розглянути різні значення learning_rate та loss.

До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші. В моделях нейронних мереж для регресії:

- Дослідити вплив різних методів визначення learning_rate на результат (для solver='sgd').
- Використати warm_start=True.

Додатково розглянути як працює BaggingRegressor.

17. BaggingClassifier. Розглянути різні значення max_samples та bootstrap.

Побудувати моделі нейронних мереж:

- дослідити вплив різних значень параметру регуляризації alpha класу MLPClassifier, він зазвичай вибирається з діапазону 10.0 ** -np.arange(1, 7), на результат класифікації,
- використати early_stopping=True.
- 18. GradientBoostingRegressor. Розглянути різні значення learning_rate, subsample, max_features, loss.

До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші. Порівняти час навчання ансамблю з і без ранньої зупинки.

В моделях нейронних мереж:

- використати різні функції активації для скритого шару, дослідити їх вплив на результат,
- використати warm_start=True.

Додатково розглянути як працює BaggingRegressor.

AdaBoostClassifier. Розглянути різні значення max_samples та bootstrap.
 До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші.
 В моделях нейронних мереж:

- дослідити вплив різних значень параметру регуляризації alpha класу MLPClassifier, він зазвичай вибирається з діапазону 10.0 ** -np.arange(1, 7),
- розглянути різні значення max_iter, дослідити їх вплив на результат.

Додатково побудувати ансамблі RandomForestClassifier.

20. ExtraTreesClassifier. Розглянути різні значення max_depth, max_features та min_samples_split.

Побудувати моделі нейронних мереж:

- Дослідити вплив різних методів визначення learning_rate на результат класифікації (для solver='sgd').
- Використати early_stopping=True.

Додатково GradientBoostingClassifier.

21. StackingClassifier. Розглянути різні значення final_estimator та stack_method.

До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші. Порівняти час навчання ансамблю з і без ранньої зупинки.

В моделях нейронних мереж:

- Використати різні методи розрахунку ваг (параметр solver), порівняти результати класифікації, отримані різними методами: 'lbfgs', 'sgd', 'adam'.
- Використати warm_start=True.

Додатково RandomForestClassifier.

22. GradientBoostingRegressor. Розглянути різні значення learning_rate, subsample, max_features, loss. До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші.

В моделях нейронних мереж для регресії:

- використати різні методи розрахунку ваг (параметр solver), порівняти результати, отримані різними методами: 'lbfgs', 'sgd', 'adam',
- використати early_stopping=True.

Додатково побудувати ансамблі BaggingRegressor.

23. BaggingClassifier. Розглянути різні значення max_samples та bootstrap. Побудувати моделі нейронних мереж:

- Дослідити вплив різних методів визначення learning_rate на результат класифікації (для solver='sgd').
- Використати early_stopping=True.

Додатково побудувати ансамблі ExtraTreesClassifier. Розглянути різні значення параметрів max_depth, max_features та min_samples_split.

24. AdaBoostClassifier. Розглянути різні значення параметрів learning_rate та algorithm.

До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші. В моделях нейронних мереж:

- Дослідити вплив різних значень параметру регуляризації alpha класу MLPClassifier, він зазвичай вибирається з діапазону 10.0 ** -np.arange(1, 7), на результат класифікації.
- Використати warm_start=True.
- 25. BaggingClassifier. Розглянути різні значення параметрів learning_rate та algorithm. Побудувати моделі нейронних мереж:
  - Дослідити вплив різних методів визначення learning_rate на результат регресії (для solver='sgd').
  - Розглянути різні значення max_iter, дослідити їх вплив на результат.
- 26. GradientBoostingClassifier. Розглянути різні значення параметрів learning_rate, subsample та max_features. Порівняти час навчання ансамблю з і без ранньої зупинки.

До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші. В моделях нейронних мереж:

- Побудувати різні архітектури нейронних мереж шляхом варіювання значень параметру hidden_layer_sizes. Порівняти результати.
- Використати warm_start=True.
- 27. VotingClassifier. Розглянути різні значення параметрів voting та weights. До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші. В моделях нейронних мереж:
  - Побудувати різні архітектури мереж шляхом варіювання значень параметру hidden_layer_sizes. Порівняти результати класифікації, отримані на основі різних архітектур.
  - Розглянути різні значення max_iter, дослідити їх вплив на результат.

28. GradientBoostingRegressor. Розглянути різні значення параметрів learning_rate, subsample, max_features, loss.

До ансамблю включити моделі нейронних мереж, моделі з роботи №2 та інші.

В моделях нейронних мереж:

- Дослідити вплив різних значень параметру регуляризації alpha класу MLPClassifier, він зазвичай вибирається з діапазону 10.0 ** -np.arange(1, 7), на результат.
- Використати early_stopping=True.

Розглянути як працює ExtraTreesRegressor. Розглянути різні значення параметрів max_depth, max_features та min_samples_split.

29. RandomForestRegressor. Розглянути різні значення параметрів max_depth та max_features.

Побудувати моделі нейронних мереж:

- Дослідити вплив різних методів визначення learning_rate на результат регресії (для solver='sgd').
- Розглянути різні значення max_iter, дослідити їх вплив на результат.
- 30. ExtraTreesClassifier. Розглянути різні значення параметрів max_depth, max_features та min_samples_split.

Побудувати моделі нейронних мереж:

- Дослідити вплив різних методів визначення learning_rate на результат (для solver='sgd').
- Використати early_stopping=True.

3 Контрольні питання для захисту роботи

- 1. Поняття ансамбля моделей, слабкого і сильного учня.
- 2. Види ансамблів.
- 3. Що таке класифікатор з жорстким і м'яким голосуванням? Навести приклади.
- 4. Чому індивідуальні прогнозатори в ансамблі намагаються робити якомога більш несхожими між собою?
- 5. Що таке беггінг та бутстреп?
- 6. Якими є функції агрегування у бегінгу для задач класифікації та регресії?
- 7. Який зміст основних параметрів класу BaggingClassifier з sklearn.ensemble?

- 8. Який зміст основних параметрів класу BaggingRegressor з sklearn.ensemble?
- 9. Беггінг і вставка. Що у них спільного і в чому відмінність?
- 10. Що таке out-of-bag приклади і для чого вони використовуються?
- 11. Призначення oob_score i oob_decision_function_ в BaggingClassifier.
- 12. Методи випадкових ділянок (random patches method) і випадкових підпросторів (random subspaces method).
- 13. Що таке випадковий ліс? За рахунок чого вноситься додаткова випадковість у дерева випадкового лісу?
- 14. Перетворення ознак в багатовимірний простір, використовуючи клас RandomTreesEmbedding.
- 15. Як оцінити значущість ознак за допомогою випадкового лісу?
- 16. Особливо випадкові дерева ExtraTrees. У чому їх переваги?
- 17. Переваги випадкового лісу.
- 18. Недоліки випадкового лісу.
- 19. Поняття та особливості бустингу.
- 20. Сутність та етапи алгоритму AdaBoost.
- 21. Як розраховується вага індивідуального прогнозатора в алгоритмі AdaBoost? Пояснити всі змінні у формулі для розрахунку цієї ваги.
- 22. Як розраховується зважена частота помилок індивідуального прогнозатора в алгоритмі AdaBoost? Пояснити всі змінні у формулі для розрахунку цієї частоти.
- 23. Як виконується оновлення ваг прикладів в алгоритмі AdaBoost? Пояснити всі змінні у формулі для оновлення ваг.
- 24. Як виконується прогнозування в алгоритмі AdaBoost? Пояснити всі змінні у формулі для розрахунку прогнозу.
- 25. Який зміст основних параметрів класу AdaBoostClassifier з sklearn.ensemble?
- 26. Який зміст основних параметрів класу AdaBoostRegressor з sklearn.ensemble?
- 27. Сутність та етапи алгоритму градієнтного бустингу.
- 28. Який зміст параметрів max_depth, n_estimators, learning_rate класу GradientBoostingClassifier з sklearn.ensemble?

- 29. Який зміст основних параметрів класу GradientBoostingRegressor з sklearn.ensemble?
- 30. Який зміст параметрів warm_start, subsample класу GradientBoostingClassifier з sklearn.ensemble?
- 31. Етапи виконання стекінгу.
- 32. Класи BaggingClassifier, BaggingRegressor.
- 33. Класи RandomForestClassifier, RandomForestRegressor.
- 34. Класи AdaBoostClassifier, AdaBoostRegressor.
- 35. Класи GradientBoostingClassifier, GradientBoostingRegressor.
- 36. Класи StackingClassifier, StackingRegressor.
- 37. Класи VotingClassifier, VotingRegressor.
- 38. ExtraTreesClassifier, ExtraTreesRegressor.